

**Первомайська загальноосвітня школа
I-III ступенів № 1**

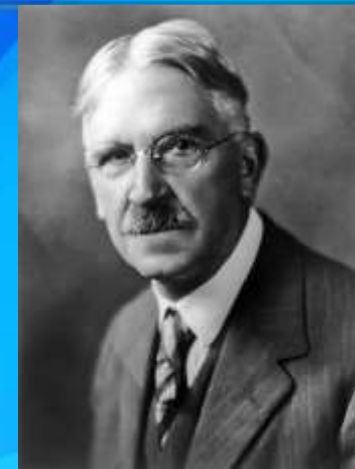
Семінар кругозір
**«Взаємозв'язок компетентностей
вчителя та учня»**

**ШМО вчителів суспільно-
гуманітарного та естетичного циклів**
Керівник: Любов Важоха

Січень 2021 р.

Варто замислитись

Якщо ми будемо сьогодні навчати так, як навчали вчора, ми вкрадемо в наших дітей завтра.

Джон Дьюї,
американський
філософ (1859-1952)

Учителі — вже не найрозумніші люди в тому, що стосується знання програми й навчального матеріалу, якщо під час заняття в класі є доступ до Інтернету.

Уїлл Річардсон,
колишній учитель, нині
відомий у США реформатор
освіти.

Урок як форма навчання

З уроку починається навчально-виховний процес, уроком він і закінчується. Усе інше в школі грає хоча й важливу, але допоміжну роль, доповнюючи і розвиваючи все те, що закладається в ході уроку.

Ю.А. Конаржевський

Сучасний урок: аксіоми дня

- Учитель - не єдина дійова особа на уроці.
- Монологічне пояснення і вимога відтворити сказане - не єдиний метод у навчанні.
- Не учень для предмета, а предмет для учня.
- Не звзвити життя до уроку, а розширити урок до життя.

“Діти мережевого розуму”

«кліпове мислення»

(сприймання інформації малими порціями)

гіперактивні

швидше розпізнають значення контенту

мало спілкуються

орієнтуються на швидкість, а не на глибину й розуміння

не люблять довго концентруватися

мультирухливі (швидко переключаються з одного завдання на інше)

«візуали»

синдром дефіциту уваги

легше справляються з кількома завданнями

Випускник нової школи

Оновлена функція школи – не лише навчання й виховання, але й соціалізація школяра – зорієнтована на те, щоб зробити випускника школи конкурентоздатним у 21-му столітті.

Яким же він, цей випускник, має бути?

Освіта в новій українській школі

компетентнісна

особистісно орієнтована

**соціально
орієнтована**

діяльнісна

щасливий

мобільно
перебудовується

уміє поглянути на
ситуацію з позиції учня

працює в
команді

креативний

критично мислить

лідер, новатор,
експериментатор

із почуттям гумору

комунікабельний

ставить і вирішує
нові професійні завдання

гнучкий, адаптивний

умотивований

відкритий

постійно вчиться й
самовдосконалюється

володіє сучасними ІК та
освітніми технологіями

приймає самостійні рішення

Учитель XXI століття

Нормативно-
правові основи
сучасної освіти

Освітні
парадигми

Філософія
сучасної освіти

Сучасні
освітні
технології

Базові
принципи
освіти XXI ст.

Сучасні
підходи до
навчання

Навички
XXI
століття

Технологія і методика
сучасного уроку

Нормативно-правові основи сучасного уроку

педагог має бути обізнаним не лише в межах свого предмета, а й у галузі сучасної освіти взагалі, зокрема знати:

- 1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012– 2021 роки:** доступність якісної, конкурентоспроможної освіти для громадян України; забезпечення особистісного розвитку людини згідно з її індивідуальними задатками, здібностями, потребами на основі навчання упродовж життя.
- 2. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (2011):** ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів.
- 3. Закон України «Про освіту» (2017):** освіта є компетентнісною; кожен має право на доступну та якісну освіту; навчання впродовж життя.
- 4. Концепція «Нова українська школа» (2017):** дитиноцентризм, педагогіка партнерства, компетентнісний зміст освіти, нова структура школи.
- 5. Навчальні програми:** крім предметної, визначено загальну мету середньої освіти – розвиток і соціалізація особистості учня в умовах глобальних змін і викликів.

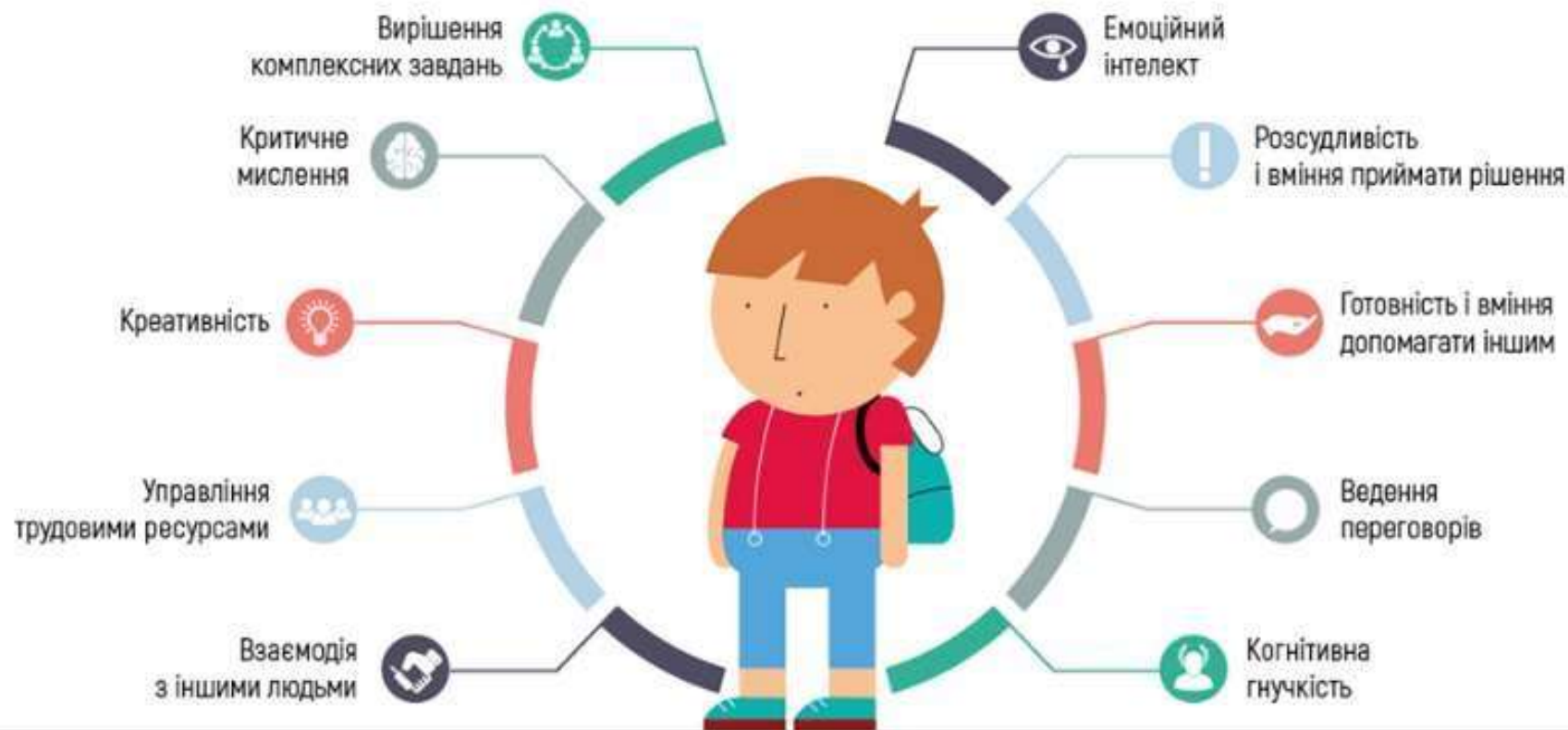
Базові принципи освіти XXI століття

Принцип	Зміст принципу
Співіснувати	<u>Навчитися жити разом</u> , розвиваючи знання про інших, про їхню історію, традиції та спосіб мислення; володіти культурою спілкування; сприяти здійсненню сумісних проектів
Вчитися	<u>Навчитися набувати знання</u> . Поєднувати широкі загальнокультурні знання з глибоким опануванням спеціальних дисциплін. Загальний культурний рівень - це своєрідна перепустка до неперервної освіти, основа, необхідна для того, щоб навчатися протягом усього життя
Працювати	<u>Навчитися працювати</u> . Удосконалюватись у своїй професії - набувати компетентності, яка дає можливість справлятися з різними ситуаціями
Жити	<u>Навчитися жити</u> . XXI століття вимагає більшої самостійності та здатності до оцінювання, які поєднуються з посиленням особистої відповідальності в рамках реалізації колективних проектів

Навички XXI століття

10 НАЙВАЖЛИВІШИХ НАВИЧОК, яким треба навчити дітей сьогодні, щоб вони були затребувані завтра

ЗНАННЄВА

РОЗВИВАЛЬНЕ НАВЧАННЯ

(В.Давидов, Д.Ельконін, Л.Занков,
І.Лернер, В.Рєпкін; Н.Бібік, Г.Костюк,
В.Паламарчук, О.Савченко)

ОСОБИСТІСНО ЗОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ

(В.Сєриков, А.Хуторський, І.Якиманська;
І.Бех, М.Гузик, І.Підласий, С.Подмазін,

КОМПЕТЕНТІСНА ОСВІТА

(К.Баханов, Н.Бібік, С.Бондар, І.Гудзик,
І.Єрмаков, О.Пошетун, О.Савченко)

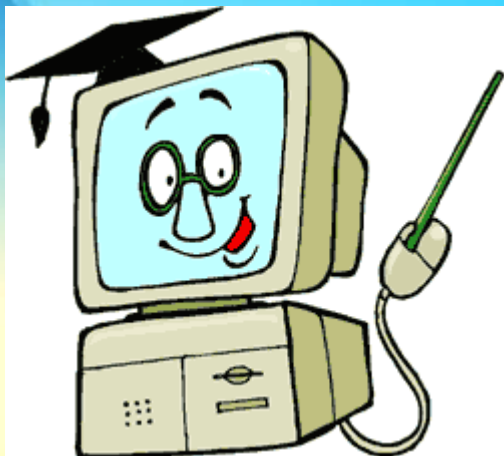
ОСВІТНІ

ПАРАДИГМИ

Сучасні педагогічні технології

Нове треба створювати в поті чола, а старе саме продовжує існувати і твердо триматися на милицях звички.

О.Герцен

1. Особистісно зорієнтоване навчання.
2. Розвивальне навчання.
3. Проектне навчання.
4. Модульне навчання.
5. Ігрові технології.
6. Інтерактивне навчання.
7. Комп'ютерні технології.
8. Тестові технології.
9. Технологія інтенсивного навчання (опорні конспекти В.Шаталова) та ін.

Сучасні підходи до навчання

Компетентнісний

Компетентнісний: акцентує увагу не на знаннях, а на результатах освіти; при цьому як результат розглядається не сума засвоєної інформації, а здатність людини діяти в різних життєвих і професійних ситуаціях.

Особистісно орієнтований

Особистісно орієнтований: передбачає виявлення індивідуальних пізнавальних здібностей; опертя на життєвий і практичний досвід учнів; допомогу кожному пізнати себе, самовизначитись і самореалізуватися.

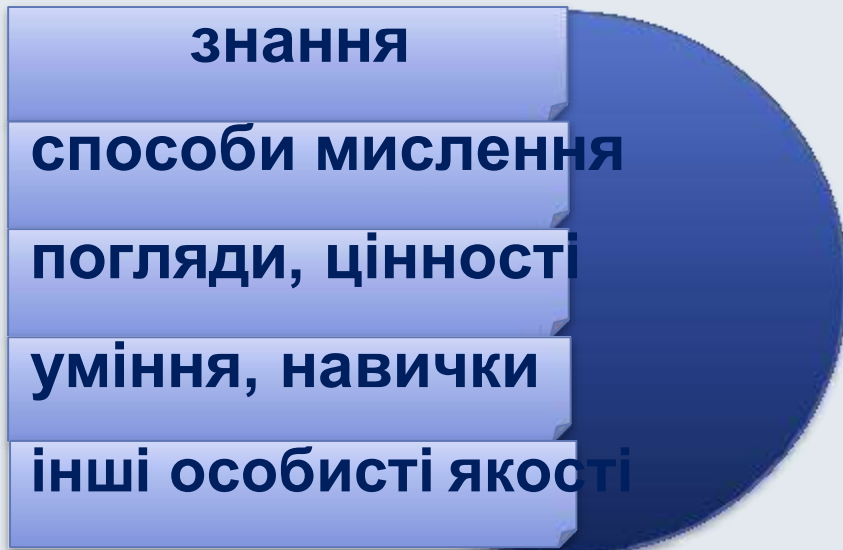
Технологічний

Технологічний: передбачає відмову від довільності, невизначеності у побудові педагогічного процесу, дотримання чіткої послідовності кожного його елемента, етапу, максимальної націленості на ефективний результат.

Інклюзивний

Інклюзивний: передбачає здатність педагога здійснювати професійні функції у специфічних умовах інклюзивного навчання, враховувати різноманітні освітні потреби дітей з обмеженими можливостями і забезпечувати.

Компетентність

Компетентність - інтегрована характеристика особистості, під якою розуміють знання, вміння, навички, досвід, ставлення, що дають змогу ефективно діяти у професії або виді діяльності (*«Рекомендації Європейського Парламенту та ради Європи щодо формування ключових компетентностей ціложиттєвої освіти»* (18.12.2006))

Компетентність – динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність (*Концепція «Нова українська школа»*).

Поради щодо впровадження компетентнісного підходу

1. Важливою умовою навчання і першим кроком до формування компетентності учня є правильна мотивація (самотивація).
2. Створювати ситуації вибору: моральної оцінки на основі прочитаних творів або життєвих ситуацій; застосування тестових та різнорівневих завдань, що дають дитині право вибору, учити їх обирати потрібний варіант, рівень; диференційовані домашні завдання.
3. Застосовувати технології, які є інтерактивні універсальними для розвитку життєвих компетентностей, формують уміння колегіально вирішувати завдання, сприяють активізації особистісних якостей школяра.
4. Самовираженню, самореалізації особистості допомагає проблемне навчання.

5. Учити дітей висловлювати власну точку зору, вислуховувати думки товаришів, узгоджувати погляди та доходити порозуміння.
6. Залучати учнів до використання комп'ютера як потужного інструмента здобуття та обробки інформації (формування ІК компетентностей).
7. Організовувати самостійну навчально-дослідницьку діяльність як ефективний засіб формування практичних умінь і навичок.
8. Практикувати тренінги і вправи у формі ситуативних завдань, наближених до життєвих ситуацій.
9. Періодично змінювати ролі учнів на уроці з метою формування готовності діяти в ситуаціях, наближених до життєвих.
10. Вчити планувати власну навчальну діяльність, рефлексувати її та досягнуті результати.

Алгоритм побудови сучасного компетентнісно спрямованого уроку

1. Конкретизація загальної мети уроку (передбачення знаннєвої складової, діяльнісної та емоційно-ціннісної).
 2. Поділ змісту теми на навчальні ситуації в залежності від його структури — теорія, способи діяльності, знання в дії (вміння).
 3. Формулювання цільового завдання до кожної навчальної ситуації – як знаннєвого, так і компетентнісного.
 4. Вибір методів навчання, адекватних цільовим завданням за їх дидактичними функціями (засвоєння, формування, узагальнення) та змісту навчального матеріалу (теоретичний, емпіричний, практичний).
 5. Вибір форм організації навчальної діяльності учнів (парна, групова, індивідуальна, фронтальна чи їх оптимальне поєднання) відповідно змісту та методів роботи.
 6. При виборі змісту, методів і форм – орієнтація на цільову установку й очікуваний результат на кожному етапі.
-

Як навчати, щоб формувати компетентності?

Із численного арсеналу методів навчання доцільними для формування компетентностей є:

- метод проектів
- дебати
- ігрові технології
- програма “Читання й письмо для розвитку критичного мислення” (ЧПКМ)
- інтерактивні технології
- метод портфоліо
- частково-пошукові методи
- дослідницькі методи

Формуємо компетентність

Я знаю і можу пояснити

Я вмію досліджувати й експериментувати

Я можу застосовувати знання

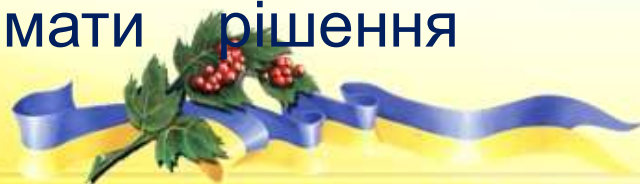

Розвиток критичного мислення

Критичне мислення – це комплекс мисленнєвих операцій, що характеризується здатністю людини:

- аналізувати, порівнювати, оцінювати синтезувати, інформацію з будь-яких джерел;
- бачити проблеми, ставити запитання;
- висувати гіпотези та оцінювати альтернативи;
- робити свідомий вибір, приймати рішення та обґрунтовувати його.

Критичне мислення як основа формування компетентностей

Критичне мислення – це здатність аналізувати інформацію, критично її оцінювати, осмислювати, застосовувати.

Рівні критичного

мислення

Мисленнєві операції високого рівня

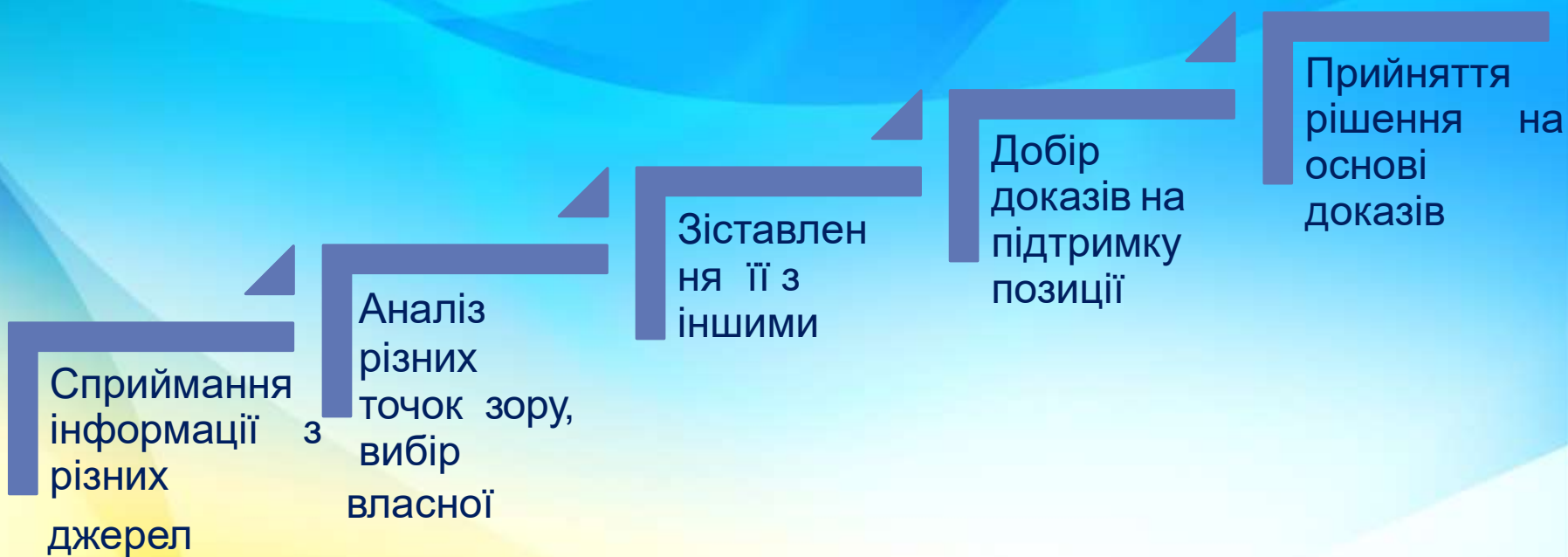
● 1. Аналіз
(уміння ставити запитання)

● 2. Синтез
(уміння узагальнювати інформацію)

● 3. Оцінювання
(уміння оцінювати інформацію та обґрунтовувати рішення)

Процес розвитку критичного мислення

Первомайська
ЗОШ I – III
ступенів № I

Важоха

Любов Миколаївна

Вчитель

суспільствознавчих дисциплін
вищої категорії, старший вчитель

Розвиток критичного мислення на уроках історії

Критичне мислення спрямовує учня до обмірковування та формування власної точки зору, виробляє вміння будувати власний ланцюжок дій

- Що ми вже про це знаємо;
- Що нам слід вивчити;
- Які запитання постають перед нами у зв'язку з темою уроку.
- Виявляти факти;
- Розглядати варіанти розв'язання проблеми;
- Дійти до підкріпленого фактами осмислення власної позиції

ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНЯ, ЯКИЙ КРИТИЧНО МИСЛИТЬ

МЕТОДИ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Метод “знаю –
хочу дізнатися –
навчаюсь”

Метод
недостатньої
інформації

Дослідницький
метод

Проблемний
метод

Метод
несподіваної
заборони

«Читання з маркуванням»

Я не знав (не знала) v	Нове для мене +	Я думав (ла) по-іншому -	Цікаво. Незрозуміло. Треба розібратися ?

Сучасні освітні технології

Особистісно
орієнтоване навчання

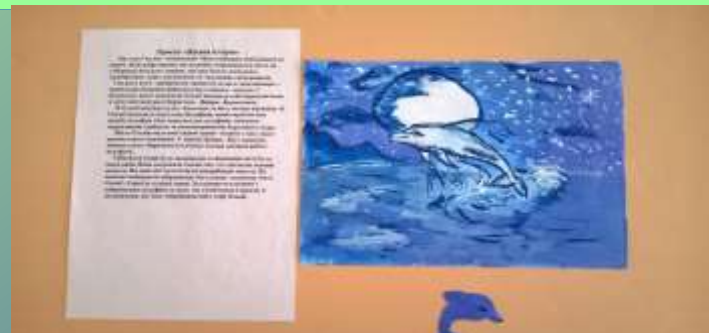
Модульно-рейтингова
технологія

Особлива увага надається
виявленню суб'єктивного
досвіду учня

Вдосконалення навичок
самостійної діяльності учнів

«Сім'я. Шлюб. Обов'язки
батьків та дітей»
(9 клас)

Урок історії в 5 класі

"Наш край в давні часи"

Форма проведення: музейний урок
з елементами проектної діяльності

Коло ідей – метод,
коли учитель
ставить проблемне
питання, а група
учнів представляє
відповідь як її
вирішення

Двічі по два – робота в
парах : ставлю проблемні
питання, діти обговорюють
за певний час, дають
відповідь

вирішення
питань
навчальних матеріалів
активності на основі
спонукання до пошуку
– навчання

Робота в парах під
час історичних
диктантів, або
тестових завдань;
оцінюють, бажано
коментувати і
доповнювати

Пошук скарбів –
пошук
додаткового
цікавого
матеріалу в
різних джерелах
інформації

Проектна технологія

**Розвиток
навичок
самостійної
роботи та
мотиваційної
сфери учнів**

**Проект «Нестор Махно-полум'яний
борець революції»**

Інформаційні технології

**Застосування
навичок роботи
на комп'ютері
та в мережі
Інтернет при
вивченні історії**

**Тема: Національно-визвольна війна
українського народу середини 17 ст.»
(8 клас)**

Тема: *Розвиток творчих здібностей обдарованих дітей засобами театралізації*

**Скрипник
Вікторія Анатоліївна**

учитель музичного мистецтва
I кваліфікаційної категорії
Первомайської ЗОШ I – III ступенів №1
Первомайської міської ради
Миколаївської області

В. Скрипник

Педагогічне кредо: *“Головне – навчати дітей творити”*

Тема:
«Ідеали й образи
Ренесансу»
(8 А клас)

**Тема: "Українське бароко»
(8 А клас)**

Бевз

Світлана Володимирівна

**вчитель образотворчого мистецтва ,
обслуговуючої праці та технології**

**Трудове навчання в школі сприяє формуванню в
учнів компетентностей , а саме :**

-технічного і технологічного кругозору ,

-культури праці та побуту,

-самостійного та критичного мислення,

**-розвитку особистісних якостей ,потрібних людині
як суб'єкту сучасного виробництва і культурного
розвитку суспільства ,виховання відповідальності за
результати власної діяльності.**

Тільки у праці розкриваються здібності ,збагачуються знання ,закріплюються уміння і навички ,проявляється творчість .

Тема :Проектування .Планування роботи з виконання проєкту.

Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу .

Форми організації навчальної діяльності :парна ,групова .

На уроці застосовувались тестові та різнорівневі завдання ,які розвивають знання ,уміння ,навички при виготовленні певного виробу (проєкту),що є кінцевим результатом засвоєння знань певної технології ,технології виготовлення запланованого виробу.

Урок праці 9-А клас

Тема: Технологія виготовлення декупажу бутілок

Використання творчих проєктів для учнів у формуванні ключових компетентностей через уроки трудового навчання .

Уміння ,які набувають учні в процесі проєктування та виготовлення виробів.

Метод проєктів використовується як інструмент у формуванні життєвих компетентностей (удосконалення навичків роботи в групі й уміння презентувати результати своєї діяльності).

Урок праці
9-А клас

На уроках образотворчого мистецтва вважаю за потрібне формувати у своїх учнів такі предметні компетентності: пізнавальні, творчі, методологічні, комунікативні, світоглядні.

Виконуючи різні види практичних робіт, учні оволодівають новими для них техніками, набувають певних навичок та вмінь, тим самим розвиваючи пізнавальну компетентність.

Всі види компетентностей тісно переплітаються між собою.

Вся практична, навчальна діяльність на уроках образотворчого мистецтва та технологій дає змогу учням постійно розвивати в собі ті чи інші види компетентностей.

**Шулятицька Катерина,
8 – А клас**

Поради для життя від Білла Гейтса

На думку Білла Гейтса, сучасне виховання в дусі тотальної політкоректності виростило покоління дітей, відірваних від реального життя, і в майбутньому їм буде складно вижити в суворому і складному житті, де часто доводиться приймати нелегкі рішення.

1. Життя несправедливе – звикайте.
2. Нікого не хвилює ваша самооцінка. Від вас чекають справ перш за все.
3. Після школи ви не будете відразу заробляти \$60 000 на рік і не станете віце-президентом з особистим водієм, поки не заробите на те й інше.
4. Ви вважаєте, що вчитель надто вимогливий?. Почекайте, коли станете начальником ви.
5. Продавати гамбургери — для вас соромно? Ваші дідусі й бабусі так не вважали: для них це була можливість почати життя.

6. Якщо у вас щось не вийшло, не варто звинувачувати батьків і не треба хникати. Вчіться на своїх помилках.
7. Ваші батьки не завжди були такими нудними, як зараз. Вони стали такими, турбуючись про вас: годуючи, одягаючи, оплачуючи рахунки. Тому перш ніж почнете рятувати світ від покоління своїх батьків, наведіть порядок у власній кімнаті.
8. Ваша школа, можливо, і покінчила з поділом на лідерів і невдах, але життя – ні. У деяких школах не ставлять поганих оцінок і дають вам стільки спроб, скільки потрібно для правильної відповіді. Це не має нічого спільного з реальним життям.
9. Життя не поділене на семестри. У вас не буде літніх канікул, і знайдеться небагато роботодавців, які зацікавлені в тому, щоб ви знайшли себе. Усе доведеться робити самому у вільний час.
10. Телебачення не відображає справжнього життя. В реальному житті у вас не вийде увесь день сидіти в кафе і розмовляти з друзями. Більше часу ви проведете за робочим столом.
11. Будьте товариським з “ботанами”. Цілком імовірно, що згодом ви працюватимете на одного з них.

Висновок

1. Головна засада сучасного уроку: кожен учень має бути успішним! У чому проявляється успішність? У діяльності!
2. Потрібно вчити не мови, а мовою, не літератури, а літературою!
3. Дітям потрібно дати знання, використовуючи їх досвід, і вивести на рівень методології – концепції, висновків, поглядів!
4. Школа наказує за помилки, а потрібно винагороджувати за успіхи. Ситуація успіху!

Висновок

Сучасний урок – це урок, на якому присутній демократичний стиль спілкування, **де діти вчаться здобувати знання, а не отримувати готові**, де навчають не стільки словом, скільки організованою справою, де створені умови для розвитку ініціативності, самостійності та набуття ще шкільному віці досвіду вирішення в проблем, реалізації власних можливостей як в освітній, так і в практичній діяльності.

Насамкінець

Ми готуємо дітей до робочих
місць, яких **ЩЕ** немає,
до використання інформаційних
ресурсів, яких **ПОКИ** не існує,
для вирішення проблем,
про існування яких ми **ЩЕ** не знаємо.

